Промінь
Promin

Звіт про З'їзд СУС Канади
61st USRL of Canada Convention

Вісті нової голови Союзу Українок
News from the New President of UWAC

Квіти незабутнім Голодомору
In memoriam – Holodomor

Союз Українок Канади

October/November 2019 Issue

ПРОМІНЬ
Виходить що другого місяця,
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ
Рік LVIX
жовтень - листопад, 2019 р.

Редакційна Колегія
Референтка Променя
Єлисавета Корлетт
Редакторка - Леона Бриджес
Формат - Добр. Ірина Гоган

Річна передплата в Канаді $30.00
Одне число - $8.00 (Включає GST)
Передплата до США $60.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли

PROMIN
3019 - 43B Avenue
Edmonton, AB T6T 1C1

PROMIN
Published bi-monthly by the
UKRAINIAN WOMEN'S
ASSOCIATION OF CANADA
VOL. LVIX
October - November 2019

Editorial Committee:
Promin Administrator -
Betty Corlett
Editor - Leona Bridges
Layout - Dobr. Erin Haugen

Subscription in Canada - $30.00
Single copy - $8.00 (GST is included)
Subscription to USA - $60.00

The editors reserve the right to edit submitted materials

Promin Administrator- Betty Corlett
Telephone 780-932-9727
bettycor@telus.net

Publication Mail Registration No. 09580
International Standard Serial number
ISSN 038021-40
Agreement No. 40011733

ЗМІСТ - CONTENTS

Редакційна	3	Editorial
Слухаємо своїх читачів	5	Letters to the Editor
Вісті від голови централі	6	News from the National President
Поїздка до сиріт	10	Mission Trip to Orphanages
Рідне слово	12	Our Heritage Language
Звіт про Двоюрічний З'їзд СУСК	16	Report from the Biennial USRL of Canada Convention
Любимо свій город	24	For the Love of Gardening
Квіти незабутнім-Голодомор	30	In Memoriam-Holodomor
Увага ґалерії	36	Art Gallery in the Spotlight

Союз Українок Канади
Ukrainian Women's Association of Canada

National Office
3338 Lake Shore Blvd West
Toronto, ON M8W 1M9

Betty Corlett (Promin)
3019 - 43B Avenue
Edmonton AB T6T 1C1

We acknowledge the financial support of the Government of Canada.

Nous reconnaissons l'appui financier du gouvernement du Canada.

Canada

РЕДАКЦІЙНА

EDITORIAL

Leona Bridges
Editor

Dear Readers,

I have been the editor of Promin for the past five years and it has been a pleasure. The job suits my fussy personality. Editing is a kind of professional nitpicking that appeals to me. From my computer, I compose each issue of Promin before sending a complete folder via Dropbox to Dobr. Erin Haugen with whom I collaborate. Dobr. Erin lays out the magazine on a computer at her home in St. Paul. We then coordinate with Betty Corlett, Promin Administrator, to make sure that our Donations List, Letters to the Editor and Subscription form are complete and accurate. We rarely see each other face to face. Our "office" is a virtual one.

The layout must be proof read and corrected. It is sent to our printer in Hamilton, ON—Athens Printers. Betty and I correct the printer's proof and the issue goes to print. Just like the rains that pelted Noah's ark, this process takes about forty days.

У 2013-го року, Оксана Сушко подала цікавий звіт у часі З"їзду. Вона згадала, що навіть у тому році дехто вимагав більше англійської мови. Сьогодні, "Промінь" до великої міри явиться по-англійськи. Коли наша перша редакторка, Наталя Когуська, редаґувала "Промінь", він був виключно український. Інші редакторки слідували. Відколи ми почали друкувати англійську частину, ми анґажували дві редакторки— одна займалася українською частиною, а друга англійською.

Because of increasing costs in maintaining a monthly magazine, it was decided at a UWAC Convention in 2013 to reduce the number of issues of Promin from ten to six per year. Many thanks to Betty Corlett, **volunteer** Promin Administrator, for keeping an up-to-date database of subscribers and networking with them, keeping an accurate record of donations to Promin and applying for the annual publishing grant.

Statistics show that print publishing has suffered in the past few years. "In May, 2018, Amy Watson (www.statista.com) reported that in general, the magazine market in North America was declining. The number of magazine readers in Canada had been decreasing since 2014, falling from 17.2 million down to 15.9 million in 2016. In the same period, revenues from newsstand sales sank by over 79 million U.S. dollars."

In January, 2019, www.ibisworld.ca reported that over the five years to 2019, Canadians have been switching to digital magazines, resulting in a massive loss of advertising revenue and subscriptions.

In such a climate, our National Executive has managed to continue publishing this magazine. It has made some tough decisions, including the choice of a one-colour cover with black and white pages attractively laid out. International subscriptions, with the exception of the USA, had to be abandoned due to high postal charges.

I am hoping that the future National Executive will continue to promote Promin magazine and that it will plan for a digital version in addition to the current print copy.

In a report on Canadian magazines for the Government of Canada, Mark Jamison, CEO of Magazines Canada, writes:
"The number of Canadian magazines continues to grow as the internet has expanded. There are over 2,300 Canadian magazines, 335 of which launched in the last five years. These are consumer, business to business, and cultural magazines. Canadians want Canadian content and magazines deliver. Canada's rich cultural magazines in print and digital are the major platforms generating awareness and enhancing the careers of Canada's writers, editors, visual artists, photographers, designers and the creative industries: film; music; books and the performing arts.

The fact is, heavy internet users are readers and readers continue to enjoy their print magazines.

Another misconception of the digital age, is that young people are abandoning 'old' media for the new digital world. Again, not so. Young people are shaking things up. BUT the view that young Canadians have abandoned print magazines and are using digital exclusively is not supported by facts. The largest segment of print magazine readers is, in fact, people between the ages of 18 and 24."

Most encouraging!

Thank you for subscribing to Promin and please continue to send us your news and views.

Leona Faryna Bridges

Front Cover:

Rainbow Carrots photo by Vivian Skakun

Back Cover:

Selected photos from the USRL Convention.

DEADLINES

Please note that the deadline for submissions for our **December - January** issue is

October 20, 2019

Upcoming submission deadlines are:
Dec - Jan issue - October 20, 2019
Feb - March issue - December 20, 2019
Apr - May issue - February 20, 2020

For more information contact:
bridgesl@telus.net
780-619-4416 (mobile)

СЛУХАЄМО СВОЇХ ЧИТАЧІВ!

Addition to the Aug/Sept 2019 issue: The article regarding Maria Zajcew's 100th birthday was co-written by Val Noseworthy and ***Maria Puhach****. We regret that this correction was not made sooner.*

Вибачаєм, що не встигнули поправити підписи статті про сотній уродини Марії Зайців у минулому числі "Променя". Слова в українській мові дуже вміло написала ***Марія Пугач*** *з Вінніпеґу.*

Dear Leona
Attached is my mother's testimonial as a Holodomor survivor. As I mentioned in our conversation in Saskatoon, my English translation was already published in Promin a number of years ago. I noticed that in the title I used "Famine", since at the time that I was translating, "Holodomor" was not yet being widely used in English.

My mom passed away Dec. 30, 2017 and I know that it was her wish that her story be published in Ukrainian as well. I truly appreciate that you will be able to do so.

Thank you so much for a beautiful publication with a variety of interesting articles.

Sincerely,
Mary Ann Pylypchuk,
Surrey, BC

Dear Leona,
As a follow up to your article about the book *Empress of the East* by Leslie Peirce, on the occasion of "Vyshyvanka Day", I discovered the Facebook site of Ukrainian author Oleksandra Shutko, who has written a trilogy in Ukrainian about Roxolana. She had posted a photo of a scarf embroidered by Roxolana herself, part of a collection of artifacts kept in the Topkapi Palace, Istanbul. It appears to have Ukrainian elements. I thought you and your readers would be interested in seeing it.

Dr. Elaine Harasymiw,
Edmonton, AB

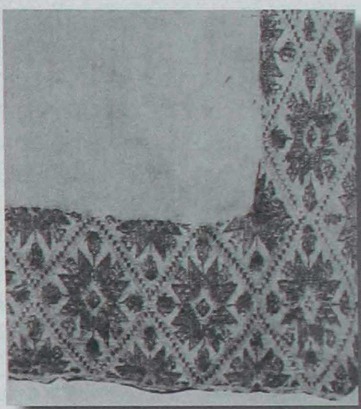

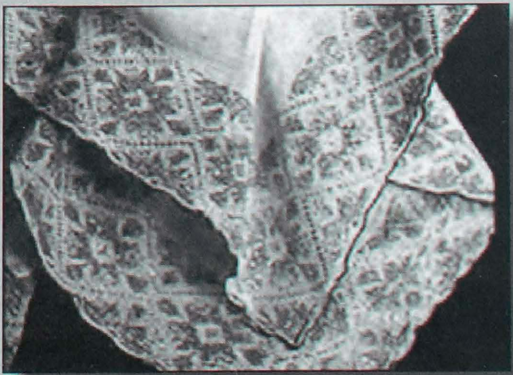

Do you have something to say? We look forward to hearing from you!

bridgesl@telus.net

or

10731 - 126 Street,
Edmonton, AB, T5M 0N9

NEWS FROMDARCIA MOSKALUK-RUTKAY

UWAC National President

Darcia Moskaluk-Rutkay
President

MESSAGE FROM NATIONAL PRESIDENT, DARCIA MOSKALUK-RUTKAY

Як членка Союзу Українок Канади, моя найбільша честь була носити маленьку шпильку"смолоскип", подаровану мені моєю Бабцею, Євдохію Пришлак, піонерка із Саскачевану.

As a Soyuz member, it is my greatest honor to wear my little "smoloskyp" pin given to me by my Baba, Ewdohia Pryszlak, a pioneer from rural Saskatchewan.

Я народилася в сім'ї Союзу Українок Канади. Як СУМКівка, я навчилася на прикладі не лише моєї дорогої Бабці, але від мами, тітки, старшої двоюрідної сестри, та від знайомих Союзанок, оскільки всі вони працювали на Божу Славу, на благо нашої Української Православної Церкви Канади і для жінок Канади, України та світу. У мене є чудовий приклад для наслідування в сім'ї завдяки всім цим особам. Я захоплювалася цими дивовижними жінками і прагну, як і вони, досягнути вищих мет.

I was born into the U.W.A.C. family, as a CYMKivka. I learned by example from not only my dear Baba, but from my mother, my aunt, my older cousin, and family friends as they all belong and work for the Glory of God, the good of our Ukrainian Orthodox Church of Canada, and for the women of Canada, Ukraine and the world. I have wonderful role models within my Ukrainian Orthodox family. I have admired these amazing women and aspire, like they always have, to strive to achieve even higher goals.

Я розумію, що у нас будуть виклики; нічого не вийде легко. Із Божим Благословенням ми переможемо труднощі та осягнемо свої мети. На нашій останній Конференції 2019 року виявилося, що, загально кажучи, ми Союзанки однаково думаємо про свою спадщину, про свою країну. Це нас усіх об'єднує.

I understand we will have challenges, as nothing comes free. With God's Blessing these challenges will be overcome and momentum forward will be achieved. At our most recent Convention of 2019 we discovered that by and large, women across our country from our organization are like-minded. This unites us.

Ті, що нас попередили були настільки хитрі, що створили всеосяжну конституцію, підкреслюючи все, що нам цінне, та гарантуючи, що вона стосується сучасних часів. Окремі відділи не завжди зможуть довершити проект. Але працюючи разом з Краєвою Управою та всіма відділами почерез Канаду, ми досягнемо своїх мет. Наші відділи є нашою основою. Це наші очі, вуха та серце.

Our past sisters were so astute as to produce a comprehensive constitution, outlining everything we stand for and ensuring that this constitution would be relevant to today's woman and to contemporary issues. We may not be able to achieve all our aims within our local branches; some goals will only be met by uniting the efforts of all our branches in conjunction with our National Executive. Nonetheless, our branches are our backbone. They are our eyes, ears and heart.

Союз Українок Канади виробляє лідерів в наших громадах. Ці лідери повинні працювати з нашими дітьми та з нашою молодю. Я сильно заохочую Вас працювати з нашими молодими поколіннями. Ми повинні їх вчити з пошаною а далі повиині від них навчитися дещо—вони мають свіжий перспектив. Вони справді наше майбутне!

The UWAC produces leaders within our communities. As leaders, we must work with our children and youth. I urge every single woman to mentor our youth and young adults. We must teach them in a respectful manner and also learn from them—they have a fresh perspective on the world around us. They truly are our future!

Особливо дякую бувшим Крайовим Управам С.У.К. Едмонтону, Альберта. Протягом вісім років, їхня робота велася на добро нашого Союзу, нашої СУСівської родини та наших парафій. Президенти, Зеновія Саковська (блаженної пам'яті), Зенія Юзик, Джералдін Наконечна, Леся Перрітт та Савеля Грей вміло провадили нашу організацію. Я читала та чула живу історію інших президентів, які досягнули величі без такої технології, якою ми користуємося сьогодні.

A very special expression of gratitude must be extended to our past National Executives from the Edmonton, Alberta area. For eight years, their work contributed to the betterment of the U.W.A.C., the USRL family and our parishes. I have learned personally from wonderful presidents, such as Zenovia Sakowsky (of blessed memory), Zennia Yuzik, Geraldine Nackonechny, Lesia Perritt, and Sylvia Gray. Other former Presidents also achieved much without the advantages of today's technology.

Із сучасними технологіями, які постійно розвиваються, ми можемо спілкуватися частіше. Наше складне життя може стати абсолютно простішим, а не складнішим, якщо ми належно користуватимемось новою технологією.

With modern technology ever changing in our world, we are able to come together more often, communicating with greater frequency. Our complicated lives may become absolutely simpler and not more complex with carefully executed communication techniques.

У 2026 році, через сім коротких років, ми відзначатимемо столітній ювілей Союзу. Сьогодні наша робота визначна по всьому світі; давайте станемо ще сильнішими. Наша нова екзекутива складається з здібних жінок, які зможуть творити людям добро. Я молюсь, щоб Бог дав силу всім нам до дальшої праці. Ми прийняли декілька резолюцій на З'їзді, які будемо намагатися

довершити. Новобраній управі бракує працівників. Хоч одна добровільниця зявилася, треба таких ще більше. Завдяки сучасній технології будь-хто з будь-якої точки Канади має можливість заповнити будь-яку з цих позицій.

In 2026, seven short years from now, we will be celebrating our UWAC centennial. Today our work is recognized around the world; let us become even stronger. Our new executive is comprised of very capable people, doing good work. I pray for strength for our new executive and for everyone across the country, to propel our work forward. We have passed resolutions at our most recent convention, which we will endeavor to address immediately. Our Bylaws need to become current. The National Executive needs to fill convenor positions. One volunteer has already come forward, but more are needed. With today's technology, anyone from anywhere in Canada could fill these positions.

Нам потрібно відкрити свою організацію, створити кращий профіль за межами української громади. Ми цього зробимо через свою присутність на українських та неукраїнських підприємствах, через більш інтерактивний веб-сайт, через комунікацію та через наші зв'язки з Союзем Українців Самостійників Канади.

We need to open our organization, to build a better profile beyond the Ukrainian community, through our presence at events both Ukrainian and non-Ukrainian, through a more interactive website, through communication and through our ties with our USRL family.

Сьогодні я ношу емоційно й тривожно ланцюжок служби Союзеві Українок Канади. Чи зможу понести цей смолоскип від імени всіх членкинь? Чи піду тією гідною, умілою та успішною стежкою якою пішли мої попередниці? Буду старатися!

Today I wear the chain of office of the Ukrainian Women's Association of Canada. I become emotional and anxious as I wonder if I will be able to carry this torch for "the Ukrainian woman" of Canada with the dignity, capability and success of those who have gone before me. I will do my best!

Your Humble Sister in Christ,
Darcia Moskaluk-Rutkay
Одарка Москалюк-Руткай

Erin Haugen
Visual Artist

Facebook:
www.facebook.com/erinhaugenart

St. Paul, AB
587-252-3410
ehaugen@hotmail.ca

Image: *Good News*
Acrylic on Canvas

Announcement

Good News.....we now have a Facebook GROUP for the Ukrainian Self-Reliance League of Canada! Several albums of photos are already posted from the convention. This will allow us to keep in touch with the USRL family and to share information and photos about events that you are having or hosting. If you are already on Facebook, simply enter **Ukrainian Self-Reliance League - USRL** and you will see the GROUP. If you are not yet a member of the USRL Facebook Group, click the JOIN button. Your request to join will be accepted by one of the Administrators.

Once you are a member of the USRL Facebook group, please:

- feel free to INVITE other friends who are current or former CYC members to join the group so that they also are aware of our activities.
- feel free to tag yourself or to tag your friends in photos or to add more photos.
- if you are adding many photos, please create an ALBUM for the photos and label it appropriately (remember to include the year).
- share posts to this page that pertain ONLY to the Ukrainian Self Reliance League of Canada. This is important as we don't want the page to become an advertising board for non-USRL events or activities.

If you are not a member of Facebook and wish to be, you can enter this link https://www.facebook.com/groups/UkrSelfRelianceLeague/ and you will be given an opportunity to Create An Account on Facebook which will allow you to see and become a member of the USRL group.

Thank you and enjoy the first Ukrainian Self-Reliance League of Canada Social Media presence!

If you have questions, please email
daria.olynyk@rogers.com

EASTERN EPARCHY ORPHANAGE MISSION TRIP 2018 – 2019

ПОЇЗДКА ДО СИРІТ СХІДНОЇ ЄПАРХІЇ 2018 – 2019

Part Two

The children temporarily stay there (the Sonechko Orphanage in Kivertsi, Lutsk) and are able to be reunited with their families during holidays. It is filled with medical staff, such as professional doctors and nurses, who are trained in this field, and educators, who are able to teach the children according to their IQ levels. The facility is funded by donors from Canada and around the world. It is well known in Eastern Europe. Over the past few years, the orphanage has acquired a more contemporary appearance, with bright colors and outdoor playground facilities. As the Ukrainian Christmas season was upon us, the children from Sonechko had already gone home to celebrate with their families, so we did not visit with them. However, the long and detailed tour of the facility by the current manager, and the videos our mission group was shown of the youth playing in their new playground and singing Ukrainian carols, were memorable.

January 1 and 2, 2019. While in Ukraine, we had the opportunity to worship in historical churches, such as the Dormition Cathedral in L'viv, where the priests were honoured to concelebrate the Liturgy with his Beatitude, Metropolitan Makarij.

In L'viv, we were received by Metropolitan Makarij. He awarded us individual medals commemorating the 1030th Jubilee of christianity in L'viv. During our trip to Kiev, we were privileged to stay at the Guest House of St. Michael's Golden-Domed Monastery. Here, we had the unexpected honour of an audience with the newly-chosen Metropolitan of the Ukrainian Orthodox Church in Ukraine, Metropolitan Epiphanij. Both of these meetings were very pleasant and deeply meaningful to all the members of our group. We also visited the site of the Maidan, as well as the memorial to those who perished there during the Revolution of Dignity of 2014.

Here is a prayer by St. Anthony, which summarizes my spiritual experience during the Mission Trip.

"Please grant me a heart that is capable of loving God above all things, open my soul to a generous and sincere love of my brothers and sisters, so that I never become self-centered, but will always be ready to serve my neighbor, comfort the afflicted, and help those most in need."

I extend a heartfelt thank you to everyone who has been involved with the mission trip: volunteers, directors, managers, educators, parents, organizations and parishioners for their generous spiritual and monetary contributions to a large and necessary undertaking.

"Look at Abraham... the richest man in the whole of the Near East. But how did he manage his riches? He offered refreshments to everyone who passed by his tent, he fed them, he clothed them, he offered them a place to sleep, and so one day he met God himself. And so the question is not whether or not you are rich, but the question has to do with how you manage the wealth that God has given you." *

* Patriarch Filaret of Kyiv and all Rus'-Ukraine, *Axios, The Mystery of Human Nature* (gifted to me by Metropolitan Epiphanij). Kyiv: Department of Publications UOC Kyiv Patriarchate, 2015: 48.

May God Bless you all,
Sincerely, Tanya Buciora

1. Axios Translattion Fr. Bohdan Hladio. 2015. "AXIOS The Mystery of Human Nature." Department of Publications UOC Kyiv Patriarchate.

2. Children of Chornobyl Canadian Fund. 2019. "Dzherelo Children's Rehabilitation Centre." http://chornobyl.ca/projects/dzherelo/.

3. St. John the Baptist Orthodox Church. 2019. Orphanage Mission Trip to Ukraine. Oshawa. https://www.stjohnoshawa.org/news_190215_3.html.

Рідне слово

Замітка редакторки: У числі "Променя" від жовтня/листопада 2018 р., подали коротку статтю про Ольгу Басарабову. Нище, доповнюємо інформацію про ню почерез цікаву статтю, також написана Ольгою Бежук. Перша частина цієї статті була подана в минулому числі "Променя".

Частина II (продовження)

«Ольга Левицька- Басараб – членкиня управління Українського Жіночого Союзу у Відні»

асистента кафедри історії України та економічної теорії Бежук Ольги Миколаївни

Праця О.Левицької-Басараб в Українському Жіночому Союзі не обмежувалась лише просвітницькою та педагогічною діяльністю. 15 січня 1921р. відбулися Загальні Збори Українського Жіночого Союзу, де ставилось питання представництва та участі жінок в Українській Жіночій Національній Раді. Ця жіноча організація наддніпрянок постала у Кам'янець-Подільському 1920 року під головуванням С.Русової. Головна її мета – об'єднання усіх жіночих організацій на Україні та їх зв'язок з закордонними жіночими товариствами[12, с.2].

Поштовхом до зближення українок по різну сторону Збруча стала воєнна поразка центральних держав у Першій світовій війні. Втрата самостійності західними і східними українцями у визвольних змаганнях 1917-1921рр. переконала жінок не в марності боротьби, а в необхідності докладання більших зусиль в справі згуртування нації, тому вони вирішують об'єднатись першими [13, с.68].

Як показали подальші події, атмосфера віденського еміграційного центру була не найкращою для скорого порозуміння українських патріоток: взаємні обвинувачення і підозріння між урядами ЗУНР та УНР ускладнювали сумісну роботу. Це відбивалось на праці Українського Жіночого Союзу та Української Жіночої Національної Ради. Так 11 січня 1921 р. на засіданні УЖС гостро постало питання участі Олени Залізняк у Виконавчому Комітеті УЖНР. Ольга Левицька-Басараб одна з перших послідовно і рішуче наголошувала на непотрібності «галицько-придніпрянських непорозумінь». 10 лютого 1921 року на одному з засідань Українського Жіночого Союзу вона цілковито підтримала Олену Залізняк, яка заявила, що у загальнонаціональних справах жінки повинні виступати солідарно, і тим самим стати об'єднуючим фактором для двох українських урядів[14, с.56]. Наголошуючи на запопадливій громадській діяльності Ольги Левицької -Басараб у Відні, Ірена Вахнянин наголошує, що вона «завжди знаходила добру розв’язку для замирення обох сторін. Її аргументи і підхід були соборницькі» [15, с.88].

24 травня 1921 р. відбулися другі Загальні Збори Українського Жіночого Союзу, на яких прийнято рішення про обрання нового голови Союзу - Олени Залізняк, яка до цього вела секцію преси і пропаганди. [16, с.3]. З переобранням О.Залізняк, очолити секцію доручають О.Левицькій-Басараб та С.Савицькій. Завданням секції преси і пропаганди була регулярна інформація про роботу УЖС у вітчизняних та зарубіжних періодичних виданнях: газетах, вісниках, журналах. Секцією нав’язувались зносини з інтернаціональними жіночими організаціями, Союзом українок, що діяв у той час у Львові. Коли у 1921р. було заборонено польською владою з’їзд українських жіночих організацій, секція на прохання Комітету з’їзду розсилає протести і резолюції довірчих зборів українського жіноцтва Галичини. 160 листів надійшло в усі філії Міжнародної Ліги Миру і Свободи та до філій Міжнародної Жіночої Ради. Силами секції преси та пропаганди протест було надруковано в українських та польських часописах. Між тим, Ольга Левицька-Басараб ніколи не підкреслювала свою першість у справах. Як пише Ірена Вахнянин-Льонер про Ольгу: « вона… ніколи не робила себе «важною», а радше усувала себе в тінь». Про цю її рису характеру згадують О.Залізняк, С.Савицька, М.Рудницька. Для жінкибув важливим сам факт праці, його реалізація в якнайефективнішій формі – служінні і допомозі українській нації.

Ольга Левицька-Басараб була однією з ініціаторок та учасниць створення Української секції Ліги Миру і Свободи. Першу згадку про неї знаходимо в протоколі УЖС від 23 листопада 1920 року. Саме тоді Н.Суровцева наголошує на необхідності вступу українок в Міжнародну Лігу Миру і Свободи [17, с.190]. Це і зрозуміло: доступ українських жіночих організацій до міжнародних форумів був особливо важливим після поразки визвольних змагань українців 1917-1921рр. Про стан української нації повинна була знати світова спільнота, саме тому Український Жіночий Союз ставить перед собою завдання вступу у Міжнародну Лігу Миру і Свободи. Остання постала в Гаазі 1915 року і була найбільш активною та впливовою жіночою організацією на той час.

Ольга Левицька – Басараб очолила комісію щодо вибору нової Управи Секції та стає її повноправним членом у листопаді 1922 року. Обрання О.Л-Б в Управу Секції було не випадковим, адже з часу її заснування вона веде в ній активну роботу. У спогадах сучасниць, жінок з Українського Жіночого Союзу О.Левицька-Басараб постає спокійною і врівноваженою особою, котра завше говорить ясно, переконливо та логічно, вона - визнаний авторитет серед таких жінок як Софія Русова, Ганна Чикаленко-Келлер, Надія Суровцева, Мілена Лисяк-Рудницька, Анна Жук, Марія Бачинська, Ірена Вахнянин. Саме Ользі Левицькій-Басараб доручили від імені УЖС зустрічати Софію Русову, котра прибула у Відень напередодні жіночого з'їзду[18, с.4]. Ольга Левицька-Басараб серед тих, хто активно задіяний в підготовці до Третього Конгресу Ліги миру і Свободи, а саме збором інформації преси про стан української нації, статистичних даних, перекладом їх на німецьку мову.

З часом на Віденському терені постав проект нової консолідації українок в еміграції – Український Громадський Комітет. Було вирішено запросити до співпраці усі громадські організації та товариства, для допомоги українській еміграції. Планувалось навіть організувати статистику емігрантів у Австрії. Ідею жінок у лютому 1924 р. намагався реалізувати уряд Є.Петрушевича, під назвою Організаційного Комітету західноукраїнської еміграції [19, с.3]. На жаль, цим планам не було дано реалізуватись.

Український Жіночий Союз завершує свою діяльність у 1923 році - в організацію закрадались різні взаємні непорозуміння, відходили цінні діячки, що привело Управу до необхідності припинити на деякий час своє існування[20, с.109]. В останні місяці діяльності жінками пишуться резолюції, організовуються віча, протести в справі переслідування і арештів українок у Польщі. З часом політична праця УЖС перейшла до рук Союзу українок , у роботу якого була залучена і Ольга Левицька-Басараб.

Отже, праця Ольги Левицької-Басараб в Українському Жіночому Союзі була багатоплановою та функціональною. Вона включала просвітницьку, педагогічну та освітянську опіку над українськими дітьми, працю в секції преси і пропаганди, участь у Українській Жіночій Національній Раді та Українській Національній Секції Міжнародної Ліги Миру І Свободи. Це стало ще одним прикладом того, як українська жінка у своїх організаціях може зробити значний вклад у розвиток не тільки української спільноти, підростаючого покоління, але й у розвиток жіноцтва взагалі.

Перебуваючи в складі жіночих організацій Ольга Левицькі-Басараб прилучається до загальносвітового жіночого руху, який за тактику обрав ініціативність, наступальність, використання преси, лобіювання органів влади. Українське жіноцтво у Відні розуміє, що створивши свої самостійні організації, вони зможуть відстоювати і власні інтереси.

Ольга Бежук
Асистент кафедри історії України
та економічної теорії
Львівського національного
університету ветеринарної
медицини та
біотехнологій ім. С.З.Гжицького

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. *Рудницька М. Роля жіноцтва у визвольній боротьбі УГА// Листи. Документи. Зб// Львів, 1998, -844с. –с.368*
2. *М. Богачевська-Хом'як . Холодні поти мене обливають.// Наше життя, вересень 1981р., с.9*
3. *З.Жіночий Комітет у Відні.// Український прапор, Відень, 23грудня, 1919р. с.4*
4. *Л.Бурачинська Український жіночий союз // О.Залізняк. Монографія. С.53.*
5. *А.Жук. Український Жіночий Союз.// Наше життя, жовтень, 1961, с.61*
6. *ЛНБ ім.. В.Стефаника, Ф.9. спр.1416, арк..7.*
7. *Діло, 29 травня,1915 року, с.4*
8. *С.Попик, " Українці в Австрії 1914-1918рр., Київ-Чернівці, 1999р., с. 236,арк. 82*
9. *ЦДАВОВ, Ф4352с- Український громадський допомоговий комітет у Австрії, Оп.1, спр.6 - листування з Українським жіночим союзом у Відні. , арк.16.*
10. *Позір українські родичі у Відні! // Український прапор, неділя 22 мая. 1921р. ч.20 РікIII, с.5*
11. *С. З життя цілої людини // Нова хата, Львів, березень, 1929р, рік У, Ч.3. с.3*
12. *ЦДАВОВ, Ф.3889- особистий фонд укр. емігрантки. С.Ф.Русової , Оп.1, Спр.13, С.2*
13. *М.Богачевська-Хом'як Історія жінок як засіб дослідження історії України// Матеріали досліджень історичної та археологічної комісій НТШ у Львові// лютий 1992-жовтень 1993р./ Львів, 1994, с.68-70*
14. *Залізняк О. Український жіночий Союз // Монографія, с.56*
15. *Вахнянин-Льонер І. Ольга Басараб у моїй пам'яті // І.Книш Незабутня О.Б. с.88.*
16. *А.Жук Ольга Басараб у Відні// Незабутня О.Б. с.75*
17. *Л.Бурачинська Міжнародна Ліга Миру і Свободи. //О.Залізняк Монографія, с.190*
18. *Залізняк О. З давно минулого // «Наше життя», червень 1957р, с.4.*
19. *Організаційний Комітет західноукраїнської еміграції// Діло, 10 лютого, 1924р., с.3*
20. *ЦДАВОВ, Ф3849- особистий фонд д.Дм. Донцова, Оп.1, спр.15, арк.109.*

RELIABILITY Since 1973

athens printing

COMPLETE IN HOUSE SERVICES

From Creative Design to Final Product
Black on White to Full Colour

PENNY SALE TICKETS

- Tickets of all Kinds
- Business Stationery & Forms
- Business Cards
- Labels & Stickers
- Brochures & Catalogues
- Newsletters & Booklets
- Invitations & Announcements
- Complete Bindery Services
- Layout & Graphic Design
- Also Continuous Forms

DIGITALIMAGING
BLACK & WHITE FULL COLOUR

1480 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8H 2W9
Tel: 905 549-6719 Fax: 905 549-7645 e-mail: info@athensprinting.ca

UWAC at USRL Convention 2019

CONVENTION

61-ий З'їзд
Союзу Українських Самостійників Канади
Торонто, ОН
7-го до 10-го серпня, 2019 р.
"Молодь наша майбутнісь"

61st Convention of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada
Toronto, ON
August 7-10, 2019
"Youth is Our Future"

Який науковий та приємний день був перший день СУСівського З'їзду цього року! Я прилучилася до прогулянки автобусом до Ніаґари організована др. Петром Кондра, нашою головою Краєвого СУСу. Молодець! Бачила, багато цікавих речей і познайомилася з Надією Чудою з Торонта, з якою я сіла та провела дуже цікаву розмову. Також відсвіжила знайомство з своїми співсусівцями із багатьох частин Канади як наприклад з Одаркою та Марком Олійниками (Торонто), з Данилом та Лідією Гузиками (Ванкувер), з Ярославою Балаюрою (Торонто), з Ґладес Маґиґою (Едмонтон), і так далі.

The first day of the Convention comprised an optional tour to Niagara Falls and the Niagara Bench. What a delight! Good job, Dr. Kondra! We visited the Niagara Butterfly Pavilion, the Falls, St. Mary Ukrainian Catholic

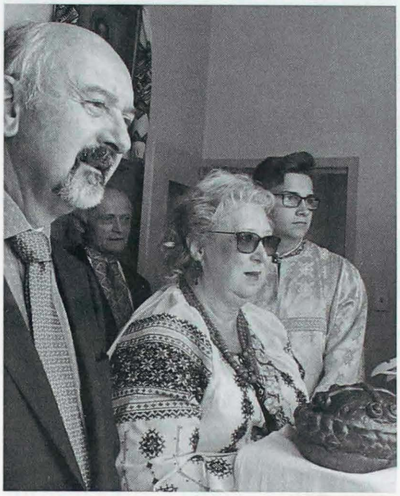
Greeting the Metropolitan

Incoming & Outgoing Presidents Darcia and Sylvia

An Outline History of the Ukrainian Women's Association of Canada (UWAC)
1976 - 2001
Unveiling of History Book L TO R Betty Corlett & Sylvia Gray

Church, the Niagara Falls Art Gallery (see "Art Gallery in the Spotlight" in this issue of Promin), the Rosewood Winery (where a delicious lunch was served) and the Leaning Post Winery, before heading back to the Sandman Signature Inn in Mississauga, where the Convention itself was held.

Город метеликів був чудовий. Бачили всякі різнокольорові метелики—великі та малі. Один сів собі на плечі Зори Джексон з Оттави й вона його "носила" аж до самого виходу! Відомий по всьому світу водоспад Ніаґари далі дивував многих зібраних глядачів. Церква св. Діви Марії—прикарсна дерев'яна гуцульська церква збудована без цвяхів ніяких. Вистава картин Василя Курилика в Ґалерії Ніаґари Фалс була дуже цікава й було можливо купувати різні книжки видані артистом або написані ним.

I was surprised to find a Hutzul-style church in Niagara Falls, beautifully built of wood and put together without any nails—Church of the Nativity (St. Mary's). All of us enjoyed the Butterfly Garden and our glimpse of Niagara Falls, as majestic as ever. At the Rosewood Winery, we met the national President of "УНО" (Ukrainian National Federation), Renata Roman, who with husband, Eugene, founded this apiary come winery and meadery. These bee-keepers of Ukrainian ancestry became wine-makers with help from their Irish-Canadian vintners, one of whom served us lunch and gave us a tour of the property and a wine-tasting experience that concluded with mead-tasting.

Остання зупинка була виноградник "Лінінґ Пост", властність Ілії та Надії Сенчуків. Сенчуки нас вітали родинно в своїй гарній стародавній стайні-крамниці, де вітали нас не тільки вони, а їхні батьки, Віра й Володимир Сенчуки, які відвідували їх у цей час, прилетівши з Вінніпеґу. Тут виставлено ікона (намальована Вірою) святого Вінсента, опікун виноградарів.

The Leaning Post Winery must be one of the few vineyards displaying an icon of St. Vincent of Saragossa, patron saint of wine- and vinegar-makers. Ilya and Nadia Senchuk have such an icon in their vintage barn come wine-tasting salon, written by Ilya's mother, Vera Senchuk, noted iconographer. We spent a delightful hour there tasting some prize-winning

Tour Church of the Nativity

Tour L TO R Yaroslava Balaura, Leona Bridges Rev. Fr. Taras Udod, Michael Kalimin

Tour Leaning Post Winery

wines and visiting with all of the Senchuks, including Vera and Walter, who had flown in from Winnipeg.

Тут хочу дати признання комітетам СУС, які так ефективно зорганізували цей З'їзд, а особливо головам цих комітетів: Левкові Атаманчук, др. Петрові Кондра й Тані Буцьора. Щиро дякуємо вам та вашим співробітникам!

We must acknowledge the USRL and CYMK-UOY National Convention Committees under the leadership of Leo Atamanchuk, Dr. Petro Kondra and Tanya Buciora, who organized a pleasurable and effective convention, providing delegates with an enriching experience. Sincere thanks to you and to your many hard-working committee members!

Три дні ми сиділи й радилися. Часом не все пішло точно так як ми хотіли, але ми прийняли, очевидно, рішення більшість делеґатів. Так годиться робити, бо ми поважаємо демократію. Дискусії в нас були переважно спокійні; кожний мав нагоду висловитися; повага була подана кожному.

The business of the 61st Convention of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada was conducted democratically with calm discussion following a contemporary interpretation of Robert's Rules and with respect for the opinions of all. Delegates accepted without fuss the decisions of the majority. The minutes of these many meetings will soon be available should members be interested in their details.

Історія Союзу Українок Канади 1976-2001—нове видання Союзанок був представлений протягом нарад Союзу Українок. Треба його надбати!

An Outline History of the UWAC 1976-2001—was unveiled during the Biennial General Meeting of the UWAC. Make sure to purchase a copy for your Branch!

Резолюції прийнято надруковані в цьому числі журналу. Просимо подивитися на сторінку 19.

Adopted resolutions appear on page 20 of this issue of Promin.

Було 108 делеґатів СУС на З'їзді—44 Союзанка, 19 Тусівців, 24 Сумківців, Інститути 3, СУС Фундація 7 і Музеї 11.

108 delegates attended the 61st Convention of the USRL of Canada—44 from the UWAC, 19 from TYC, 24 from UOY, 3 from the Institutes, 7 from the SUS Foundation of Canada and 11 from the Museums.

Past Presidents at Convention L TO R Sylvia Gray, Lesia Perritt, Orysia Sushko, Chaplain Rt. Rev. N. Rauliuk

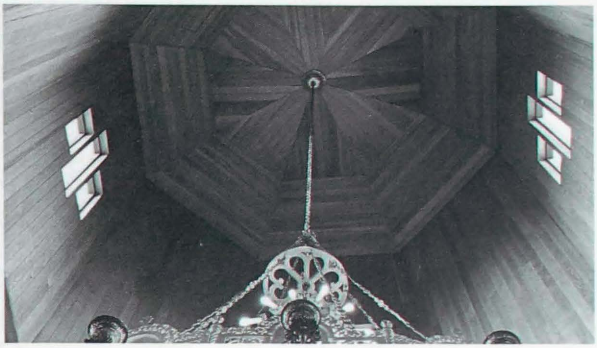

Tour Church of the Nativity Interior

Чи будьщо розчаровало делеґатів на З'їзді? Було дуже сумно, що стільки мало делеґатів прийшло на З'їзд із самого Торонта та околиці. Хоч виступили цікаві бесідники, як наприклад Андрея Малиш, Христина Валер, та Стефанія Луцюк, одна важлива доповідачка не зявилася. Щира подяка та признання нашому дорогому Високопреосвященішому Владиці Митрополитові Юрієві, що він зумів її заступити в останній хвилині, подаючи розумні слова із гумором та благодатністю.

Were there any disappointments? Yes—nothing's perfect! It was such a pity that more delegates from Toronto and area did not attend. And although the delegates heard a number of interesting speakers, including Andrea Malysh, Krystina Waler and Stefania Luciuk, the main speaker at Saturday's banquet did not appear. Warm thanks and admiration are due our beloved primate, His Eminence, Metropolitan Yurij, who stepped in at the last minute and delivered words of wisdom with his usual sense of humour and powers of benediction.

Ґратулюємо нововибраним головам наших організацій та їхнім управам! На многії літа!

Congratulations to the newly elected Presidents and Executives of our organizations! May God grant you many years!

Леона Фарина Бриджес/Leona Faryna Bridges

Editor's Note: We present here the bare bones of each resolution. Detailed copies of them, including all "whereas" clauses will be provided to all branches by the National Executive of the UWAC.

USRL Resolutions

Resolution #1: Greetings

Be it resolved that the USRL of Canada greet His Eminence, Metropolitan Yurij in this centennial year of the UOCC, 1918-2018, and wishes him good health and MANY BLESSED YEARS.

Be it resolved that the USRL of Canada greet His Grace, Bishop Ilarion, and His Grace, Bishop Andrij, wishing them good health and MANY BLESSED YEARS.

Be it resolved that the USRL of Canada greet the Chancellor of the UOCC, Very Rev. Fr. Taras Udod and wishes him success and excellent health as we look forward to the Sobor of 2020.

Be it resolved that the USRL of Canada greet the President and Executive of the Ukrainian Canadian Congress on the occasion of the upcoming Triennial

Tour Niagara Falls

Tour Rosewood Renata Roman

Congress in November, 2019.

Be it resolved that the 61st USRL of Canada Convention express its gratitude for the work accomplished and the service rendered in the past two years by USRL, USRA, UWAC and CYMK-UOY.

Be it resolved that the 61st USRL of Canada Convention congratulate and express its gratitude for a job well done to the By-Laws Committee of the USRL of Canada.

Resolution #2: Congratulations to the UOCC

Be it resolved that the USRL/CYC extend congratulations to the UOCC on achieving its centenary and for honouring its members, living and posthumously, and organizations, which were instrumental in creating and sustaining the UOCC for the last one hundred years.

Resolution #3: Orthodoxy in Ukraine

Be it resolved that the USRL of Canada Board congratulate the unified Orthodox church in Ukraine under the leadership of Metropolitan Epiphany and wish its members success and growth as the newest Autocephalous Orthodox Church in the world, and

Be it further resolved that the Board congratulate Patriarch Bartholomew of Constantinople in initiating the Orthodox Autocephalous Church in Ukraine.

Resolution #4: Eparchial Projects in Ukraine

Be it resolved that the USRL of Canada strongly encourage the eparchies to include members of CYMK-UOY in eparchial humanitarian projects in Ukraine, and

Be it resolved that the USRL family financially support this initiative, and

Be it further resolved that CYMK-UOY submit an annual report to the USRL-UOCC family by March 31.

Resolution #5: Reports of the Joint Standing Committee

Be it resolved that the Board of the USRL OF CANADA mandate the Joint Standing Committee to produce annual reports and a three-year report for every USRL Convention and that summaries of these be published in The Herald, in Promin and online.

Resolution #6: Youth Initiative Taskforce from JSC

Be it resolved that:

1. The Convention approves the use of Project 20,000 for the Youth Initiative Taskforce in accordance

Tour Ilya Senchuk

Tour Rosewood L TO R Dr. Petro Kondra, Lydia Huzyk, Dr. Daniel Huzyk

Tour Nadia Senchuk

with the objects and purposes of that account and further directs the Board of USRL to assist the Youth Initiative Taskforce with such further banking and related administrative support as may be needed to support Taskforce activities.

2. The Board is authorized to receive directions as to Youth Initiative Taskforce disbursements from the chair of the Joint Standing Committee, either co-chair of the Youth Initiative Taskforce or their designate.

3. The Youth Initiative Taskforce with the Joint Standing Committee shall provide a report to the next Triennial Convention in respect of its activities, expenditures and fundraising.

Resolution #7: By-Law Change #1

Be it resolved that all USRL Provincial executives shut down their operations and wind up their affairs. This will take effect once the following conditions have been fulfilled:

- The proposed 2019 USRL Bylaws have been ratified and filed with the appropriate government agency, and
- The transfer of Provincial USRL funds to National USRL is complete, and
- Be it further resolved that this be completed by each Provincial USRL executive by December 31, 2019.

Resolution #8: By-Law Change #2

Be it resolved that each Provincial USRL executive archive its records from 2015 to 2019, and

Be it further resolved that the archived material be donated to the University of Manitoba, Archives of the Ukrainian Canadian Experience, and

Be it further resolved that each Provincial USRL executive set aside $1,000 for funding this initiative, and

Be it further resolved that if the actual cost is less than $1,000, the remaining funds be donated to the University of Manitoba, Archives of the Ukrainian Canadian Experience.

Resolution #9: Aid to Ukraine

Be it resolved that the USRL congratulate and thank the Government of Canada for aid to Ukraine (e.g. military training for the Ukrainian army),

Be it resolved that USRL call upon the Government of Canada to continue to assist with these projects and perhaps others over the next few years.

Resolution #10: Manitoba Farm

Whereas in 1974, Pawlo Lychkun bequeathed his farm to the specific benefit of the youth of Manitoba by appointing three trustees, who represented CYMK, CYM and PLAST, and

Whereas the farm has considerable market value,

Be it resolved that the USRL of Canada's newly elected executive for 2019 be directed to report to the membership the past five years' financial performance, current operating status and co-ordinate an action plan to realize the intentions of the donor with CYM and PLAST.

Further, be it resolved that this report be distributed to the USRL membership within the year and at each National Convention of the USRL thereafter.

UWAC Resolutions

Resolution #1: Heart Disease and Women

BE IT RESOLVED that UWAC establish as policy that UWAC do all we can to increase the awareness of the risks for and symptoms of heart disease in women; and

BE IT RESOLVED that UWAC urge the Federal and Provincial governments of Canada to establish a continuing mandate for the Ministries of Health to promote and finance programs within the Canadian health system to increase knowledge of and improve treatments for heart disease in women; and

BE IT RESOLVED that medical schools in Canada introduce curriculum about the crucial differences in symptoms of heart disease in men and women and the emerging tools to help diagnose and treat heart disease in women.*

*AMENDED TO READ "that UWAC encourage medical schools in Canada to introduce curriculum" in the last paragraph. (August 9, 2019)

Resolution #2: Membership Fees Where There is no Provincial Executive

BE IT RESOLVED that, in those provinces where a Provincial Executive does not exist, the membership fee be designated as fifteen dollars ($15.00) per year, to be submitted with the anketa.

RATIONALE: This has been decided by the National Executive but needs to be approved by this Convention of official Delegates from the Branches.

Resolution #3: Communication with Branches Where There is no Provincial Executive

BE IT RESOLVED (1) that in those provinces that do not have a Provincial Executive, the National Executive take the initiative to communicate with the branches to ensure that the aims and goals of UWAC are carried out in an appropriate manner; and

BE IT RESOLVED (2) that the local branches be in continual and active communication with the UWAC National Executive to ensure that UWAC is aware of the activities of each branch.

RATIONALE: Currently, there are provinces whose members do not wish to form and support a Provincial Executive.

Although membership in the branches is declining, branches still are working and supporting the goals and policies of UWAC but with aging members.

Communication between branches and the National Executive are essential for the continued existence of UWAC.

Effective use of various tools of communication will ensure that information flowing between branches and the National Executive will keep UWAC sustainable.

Resolution #4: UWAC Archives (Branch, Provincial, National)

Be it resolved that a chair-person, a volunteer, be selected or be elected and that a committee be formed to review and establish an adequate policy/guideline or handbook in securing, housing and managing archives, and

Be it further resolved that the committee assess and provide recommendations as to where the National archives can be housed, and

Be it further resolved that the By-

Laws be amended or revised to make provisions for preserving the archives of the branches, the provinces and national, and

Be it further resolved that a report of the progress made be reported at the next USRL convention.*

*AMENDED IN THE LAST LINE "USRL Convention" be changed to "UWAC Convention". (August 9, 2019)

Resolution #5: Resolution to authorize revision of Ukrainian Women's Association of Canada Constitution 2011 and revision of By-Laws, 2011.

Be it resolved that the by-laws of the UWAC Constitution and Bylaws 2011 be revised to be in alignment with our current vision, mission and revisited purpose of our association; and

Be it further resolved that a committee be established to review the UWAC Constitution and By-laws 2011 to reflect the required changes to ensure our continued vitality and sustainability; and

Be it further resolved that the committee provide opportunity for input from members across Canada.

Be it further resolved that at least six months before the next USRL/CYC Convention detailed information regarding the revision of the UWAC Constitution and By-Law 2011, amendments be presented to the National UWAC for review.

MOTION: Moved by Vivian Skakun, Alberta Provincial Interim President; Seconded by Karen Herzog, Treasurer, UWAC National Executive*

*LAST "BE IT RESOLVED" AMENDED TO READ "UWAC Convention" rather than "USRL/CYC Convention". August 9, 2019

Proposed Amendment to USRL By-laws- DEFEATED: Voting Delegates at Convention

Dobr. Genia Bozyk/Dobr. Orysia Ehrmantraut that the active Provincial Executives have up to two voting delegates at all USRL Conventions. Carried.
Amendment Passed August 9, 2019 by UWAC
Defeated by the USRL of Canada vote August 11, 2019

Resolution # 6-TABLED: War Effort Archives

Be it resolved that UWAC National Archive Committee members explore the possibility of creating an electronic database of Ukrainian WWII Refugees and Service Personnel to provide descendants copies of the original letters, at a cost, with payment to UWAC National, assigned to the Natalia Kobrynska Publishing Fund, and

Be it further resolved that initial funding of possible expenses be considered from the UWAC Natalia Kobrynska Publishing Fund in relation to media projects: creating a database, website development and maintenance for said documents and letters, and

Be it further resolved that investigation be undertaken for sharing our Ukrainian history in the possible production of vignettes, films, plays or similar creative ventures featuring historic events and conditions described in said documents and letters, and

Be it further resolved that, as required, additional funding be considered through various grant applications made by a UWAC Archival Committee working on projects developed from said archival WWII documents and letters, and

Be it further resolved that UWAC National retains ownership and rights to the said documents and letters, and

Be it further resolved that in gathering information for project feasibility, progress reports be made to the UWAC National Executive for consideration and support.

FOR THE LOVE OF GARDENING

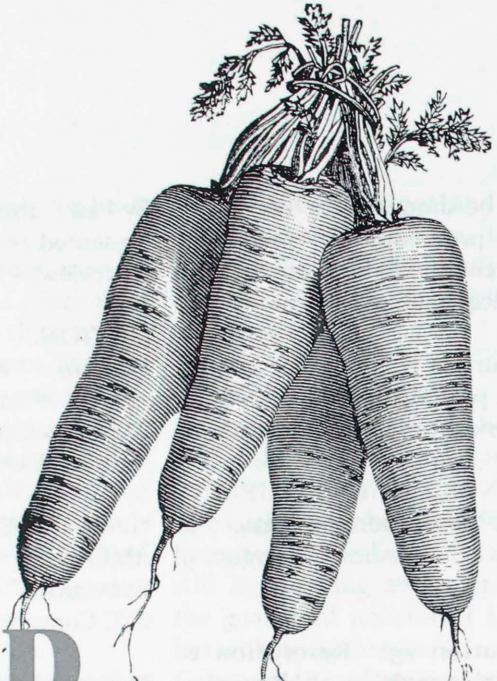

GROWING, STORING AND COOKING CARROTS

(Umbelliferae)

Introduction. The first carrots were purple and came from what is now known as Afghanistan, Pakistan and Iran 1,000 years ago. Some 400 years ago the Dutch developed the orange carrot that we plant, harvest and serve today.

Carrot Family. Carrots are a biennial. If left in the ground over winter, they will grow, bloom and produce seeds in the second year. Other members of the carrot family (*Umbelliferae*) that produce seeds from the flowering umbel include angelica, anise, caraway, celery, chervil, cilantro cumin, dill, lovage, parsley, parsnip and Queen Anne's lace.

Health benefits. Orange carrots are rich in vitamin A, C, B_1 and B_6, and minerals such as potassium, calcium, phosphorus, copper, folate and magnesium. Beta carotene in carrots is an antioxidant that reduces the risk of cancer and stroke, and helps regulate blood sugar. One carrot contains more than your daily requirement of vitamin A and is useful in the reduction of developing macular degeneration. The fiber in carrots assists digestion, helps keep our arteries and blood vessels free of bad cholesterol and reduces the risk of a heart attack. Carrots improve the immune system and are good for general health. The nutrients are best accessed from partially cooked carrots.

Varieties of carrots. Carrots can be grouped as early, main crop and storage type or according to root shape. Nantes, Chantenay, Imperator, Danvers and Baby varieties can be found in seed houses and seed catalogues. Nantes are cylindrical in shape with a blunt tip, have a deep orange flesh and core and are recommended for home and market gardening. Examples of Nantes include '*Scarlet Nantes*' (65-75 days to maturity) '*Touchon*' (65-70 days), and '*Bolero*' (75 days). '*Bolero*' stores well. Chantenay carrots are short, stout with a wide crown, store well, stay sweet and are best harvested when they are 6-7 inches long and before the core gets woody. '*Red-cored Chantenay*' (60-70 days), '*Royal Chantenay*' (60 days), and '*Hercules*' (65 days) are examples of '*Chantenay*'. Imperator is a cross between Nantes and Chantenay, is a bunching carrot and has durability if shipped. These carrots are 6-7 inches long and are midseason to late in maturity. Examples of Imperator are '*Neptune*' (65 days), '*Istanbul*' (65 days) or '*Triton*' (66 days). Danvers are best for storage and market gardening. The flesh is yellowish to deep orange in colour, and has a core that is medium to large. A few Danvers type available are '*Healthmaster Hybrid*' (85 days) and '*Danvers 126*' (65 days). Baby varieties are harvested before fully mature. Varieties that can be grown as baby carrots include '*Mokum*' (36 days baby, 54 days to maturity) and '*Yaya*' (55 days). '*Adelaide*' belongs to the Nantes variety, is a true baby carrot, is early maturing, forms a blunt tip at 3-4" long, and is ready to be harvested in 50 days. Parisian Market type is less known, is shaped like a round globe of one to two inches in diameter and can be grown in pots and in shallow or clay soil. Look for '*Atlas*' (70 days), '*Parmex*' (30-40 days) or '*Romeo*' (60 days).

Coloured carrots. With the awareness of research indicating the health benefits of varied pigment in vegetables and fruit, the demand for coloured varieties of carrots has increased. Most of the coloured carrots belong to the Imperator variety, and some to the Nantes and Danvers variety. Examples of white carrots include '*Snow Man* (63 days), '*White Satin*' (65 days), and '*Lunar White*' (75 days); examples of yellow carrots are '*Solar yellow* (65 days), '*Yellowbunch*' (63 days), '*Gold Nugget*' (68 days) and '*Yellowstone*' (70 says). '*Yellowstone*' is a Danvers variety. Examples of red carrots include '*Atomic Red*' (68 days), and '*Nutri-Red*' (70 days) and '*Malbec*' (65-70 days); examples of purple carrots are '*Purple Haze*'(70 days), '*Deep Purple*' (65-70 days), and '*Purple Dragon*' (70 days) which has a purple skin and an orange core. Instead of selecting separate seed packages of coloured carrots, choose '*Rainbow*' (75 days) as it is a single variety that produce colours of white, yellow, light and dark orange. For a very unusual colour try '*Black Nebula*' carrots, a dark deep purple colour that can be eaten or it can be used as a natural dye.

Planting and growing. Cool vegetable crops, such as carrots, can be planted about two weeks prior to the last average spring frost in your area. I scatter seeds over a band of about six to eight inches wide along the row and then lightly cover the seeds about ¼ inches deep. Depending on the moisture, seeds should germinate in 14-21 days. Thin the seedlings until the spacing is ¾ - 2 inches between plants or thin carrots as you use them throughout the season. To prevent the carrot crowns from turning green, hill them up to cover the exposed carrot.

Harvesting, preserving and storing. The sweetness of carrots is enhanced after a few light frosts. After we dig the carrots, remove the tops, wash, and air dry them, we package them. I remove the thin root at the bottom of the carrot and cut off a bit of the crown to prevent any growth. I place some paper towel at the bottom of the bag before I package the carrots into large produce plastic storage bags, and then place another paper towel on top before I seal the Ziploc bags. We keep these in our cold room or they can be stored in an extra refrigerator.

Freezing carrots. To prepare mixed vegetables for the freezer, scald each vegetable separately. Scalding time for string beans is 3-4 minutes, peas 1½ -2 minutes and carrots 3 minutes. Chill, mix and package.

In the kitchen. Carrots are a very versatile vegetable that are good as a stand-alone dish.

Tender-crisp carrots. As a child I remember my mother's very over cooked carrots that she dressed with cream and dill. I was not a fan of these. In her senior years, she perfected cooking carrots. She sautéed sliced carrots (½ lb.) in a covered non-stick pan on medium heat with a little butter (1 Tbsp.) and a little water (1 Tbsp) for a few minutes (3 min). Then she uncovered the pan and simmered (1 min.) until the water evaporated. The result - sweet, tender-crisp and tasty carrots.

Carrots can be roasted with other vegetables such as white, gold and red beets, potatoes and onions. Prepare the vegetables and mix with olive oil, balsamic vinegar, paprika, salt and pepper. Roast at 350 °F for about one hour or until they are tender.

Carrots can be part of a more complex recipe. While we lived in Australia for six months in 1980, we came to appreciate lamb. But on our return home, cooking lamb was not in my cooking repertoire, so my husband began experimenting, until he perfected our family favorite - marinated and roasted racks of lamb. The secret to tasty lamb is making sure that all of the fat is trimmed off. Our best source of lamb is TK Ranches.

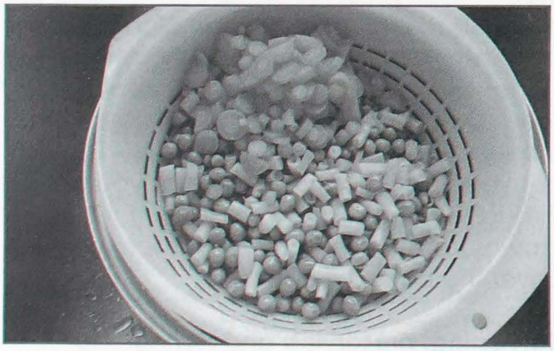
Scalded and chilled vegetables ready to mix and package.

Packaged mixed vegetables ready for the freezer

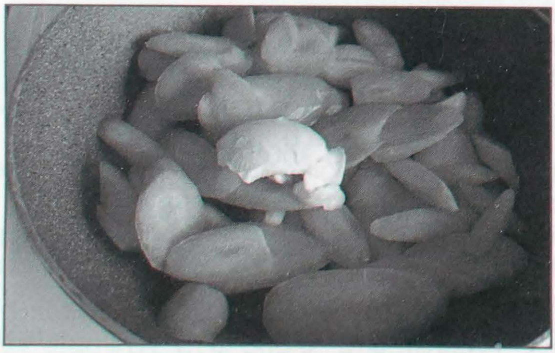
Half pound sliced carrots, one tablespoon water, one tablespoon butter ready to sauté

Medley of vegetables of onion, white, orange and red beets, potatoes and carrots

Ingredients for lamb stew

Ingredients added: water, potato, seasoning, celery leaves, lemon thyme and parsley

Recipes. The recipes featured are orange carrots in gluten-free lamb stew dressed with lemon thyme butter served on gluten-free bread and a recipe of 'Rainbow' carrots in a stir-fry.

Lamb Stew

Ingredients:

1-pound boneless lamb stewing meat
1 ½ cups carrot coins
2 cups potato cubes
1 ½ cup slice celery pieces
2 tablespoons rice flour
1 teaspoon salt
½ teaspoon pepper
¼ cup or more flat-leafed parsley leaves
½ cup celery leaves
Sprigs of lemon thyme

Method:

Trim the fat off the meat. Brown the lamb in 2 tbsp. olive oil. Add celery pieces and carrot coins and sauté for a few minutes. Add water, potatoes, seasoning, parsley. celery leaves and lemon thyme. Bring to a boil, reduce the heat to medium high and simmer until tender, about 1 hour.

While the stew is simmering, brown the rice flour. When the stew is cooked make a slurry of browned rice flour mixed with a little water. Stir and add to the stew. Cook for about five minutes. If you prefer a thinner sauce, add a little water if the water has boiled out.

Ingredients for lemon, lemon thyme, butter sauce

Lemon thyme sauce as an accompaniment.

1/3 cup butter
2 tablespoons freshly squeezed lemon juice
2-3 sprigs of lemon thyme
¼-teaspoon sea salt
1/8 -teaspoon pepper

Method:

Add the lemon juice to melted butter and snip the leaves off the lemon thyme. Season with salt and pepper. Turn the burner off and serve.

Gluten-free bread – Of the many recipes of gluten-free bread that I have tested, the best author is Bette Hagman. My favorite is Bette's Challah (Jewish Egg Bread) recipe from *More From the Gluten-Free Gourmet*. She uses the traditional method of proofing yeast and then adds it after all the liquid and dry ingredients are mixed.

Rainbow Carrot Stir Fry

Ingredients:
2 stalks of celery, sliced at an angle; 3 broccoli crowns; 4 'Rainbow' carrots, washed, scraped, sliced at an angle; one handful sugar snaps or snow peas cut in thirds; raw pumpkin seeds, toasted in a dry pan on the stove for four minutes; butter, salt, pepper, honey.

Method:
Scald and chill broccoli and sugar snaps separately. Sauté the celery 2-3 minutes. Then sauté sliced carrots in one tablespoon water, one tablespoon butter, a sprinkle of salt, cover and simmer until the water evaporates. Add the celery, broccoli, sugar snaps and sweeten with one tsp. honey. Stir. Mix all the vegetables, sprinkle with toasted pumpkin seeds and serve.

Good companions. Carrots are a good accompaniment with feta cheese, beets, onions, parsnips or potatoes. They can be dressed in butter, olive oil, or coconut oil and paired with soy, ginger, sesame seeds, green onions, shallots, honey, maple syrup*, lemon and all kinds of vinegar and can be flavored with herbs and seasoning such as dill, thyme,*

Plated lamb stew served with lemon thyme, butter on gluten-free bread.

Ingredients for stir-fry

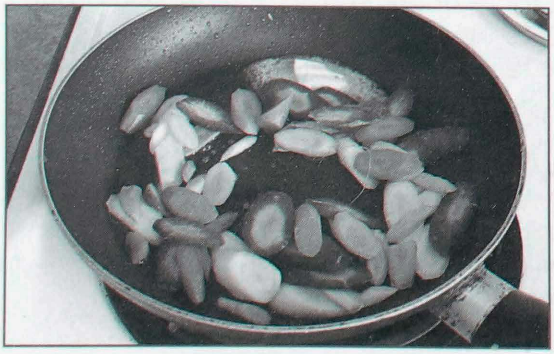

Sautéed Rainbow carrots for stir-fry

Stir-fry ready to serve

caraway, cumin, paprika, chervil, cilantro, anise and mint.

Share your passion. Gardening and cooking were a necessity many years ago. Now, with the convenience of pre-packaged, ready-made foods, and microwaves, is gardening and cooking a lost practice? I hope not. To me it is part of our heritage. It takes time to do all the gardening and cooking, but in the interests of a healthy life style, I will continue to garden and I hope you plan to as well. Share your passion of gardening and cooking with your neighbours, your friends and your family. Stay well!

Vivian Skakun (Photos and article)

References

1. Carey, Phillis M. "How to Quick-Cook Carrots," *Cook's Illustrated,* April, 1996, 25.
2. Cool, Jesse. "Oven-Roasting Root Vegetables" *Kitchen Garden*. February/March 1996, 51-55.
3. Diggs, Leonard. "Sweet Crunchy Carrots" *Kitchen Garden*. February/March 1996, 28-33.
4. Forsyth, Turid & Merilyn Simonds Mohr, "Herbal Delights." *The Harrowsmith Salad Garden: A Complete Guide to Growing and Dressing Fresh Vegetables and Greens*, (Camden East Ontario: Camden House Publishing, 1992), 109-111.
5. Hagman, Bette. *More From the Gluten-Free Gourmet.* (New York, St. Martin's Press, 1993) 54.
6. Lippert, Seen. "A Fresh Approach to Carrots" *Fine Cooking.* May 1999,38-42.
7. Madison, Deborah. "The Carrot Family: Some basic kitchen vegetables and a passel of herbs." *Vegetable Literacy: Cooking and Gardening with Twelve Families from the Edible Plant Kingdom, with over 300 Deliciously Simple Recipes.* (Berkeley. Ten Speed Press, 2013), 10-18.
8. Nagdeve, Meenakshi, "Carrots: Nutrition Facts and Benefits" last updated April 26, 2019 reviewed by Vanessa Votolina (MS, RD) www.organicfacts.net

Фундація СУС в Канаді
SUS Foundation of Canada

SUS FOUNDATION OF CANADA

Established 1965

- Preserving our Past
- Funding our Future
- Supporting Ukrainian Canadian Culture
- Promoting Ukrainian Education

Proud sponsers of our Institutes, Museums, Youth Programs and Camps

Help us to continue this support!
Donate to:
www.susfoundation.ca
or

SUS FOUNDATION OF CANADA
620 Spadina Avenue
Toronto, ON M5S 2H4

SHEVCHENKO
FOUNDATION

THE UKRAINIAN CANADIAN FOUNDATION OF TARAS SHEVCHENKO

Helping Ukrainian Canadians since 1963

What does the SHEVCHENKO FOUNDATION represent?

- commitment to community
- financial assistance for cultural development
- sound administrative management
- security and stability
- an investment in community growth
- a lasting legacy for future generations

Support the Shevchenko Foundation so it can continue supporting our community!

www.shevchenkofoundation.com
or contact
Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko
202-952 Main Street Winnipeg, Manitoba
R2W 3P4 Tel 1-866-524-5314

Left to right: Nadia older and Nadia at age 22.

IN MEMORIUM

Присвячуємо "Квіти незабутнім" всім українським стражадальникам Голодомору, живим та покійним, і своїй Союзанці, Надії Шульзі. Вічна їм пам'ять!

Спогади Голодомору та Голоду в Сіберії

The English version of this article will appear in our next issue of Promin.

Я, Шульга Надія Кирилівна, дівоче ім'я Семенець, народилась 13 січня 1926-го року в селі Занудівка (тепер переіменоване на Жовтневе), Кагарлицького району, Київської області, що на Правобережжі. Село наше було велике, хоча не знаю точного числа населення. Село тяглося понад дуже вузесенькою річкою, яка місцями була загороджена греблями чи мостами. Там збиралися широкі й глибокі ставки. І ось коло одного з них я й виростала.

Сім'я наша була велика: тато, мама й нас 13 дітей: 3 брати й 10 сестер. Хоча ми всі були мої діти, твої діти й наші діти, між нами не було ріжниці, бо ми всі були рідні одно одному. З нас цих тринадцяти дітей 2 сестри й 1 брат померли малесенькими, тому я їх не пам'ятаю. Я була четверта з наймолодших. А найменша сестра, Оля, мала на той час лише 1 рік. Мій тато й мама не були багаті, але й не були бідні. Тато мав невелику крамницю (склеп), в якій продавав карасину до лямпів (ними освічували в хатах в той час), дьоготь для чобіт, муку, цукор, цукорки і таке інше. З господарства ми мали декілька дисятин чи гектарів землі, а також трьох коней сірих, корови, свині, вівці, кури. Мали й декілька постройок: клуню з током для снопів, а пізніш для соломи, комору для зерна, сарай для сіна під одним дахом з стодолою для худоби, невеликий хлів для вівців і курей. Так як подвір'я наше було горбисте, то ми мали льох, викопаний в горбі. А зверху стояла збудована комора на камінні, й старенька трьох кімнатна хата з великим чотирьох квадратовим коридором, або як в нас називали сіни. В одній великій кімнаті з піччю ми всею сімею жили, в другій малій кімнаті з піччю – дід із бабою жили (але я їх не пам'ятаю). І ще одна велика кімната була крамницею. З коридору двері були до кожདної кімнати осібно.

Загалом колективізація почалась ще до 1930-тих років. Найперш забирали все господарство й землі від поміщиків і куркулів як їх називали комуністи. Забравши все, в декотрих забирали й вивозили до Сибіру всю сім'ю, а в декотрих – лише батьків, а дітей до сирітних домів забирали.

Мої тато й мама хоч не були багаті, але не були бідні. Тому тату й мамі дали вибір: вписатися відразу до колгоспу, або - до Сибіру обом. Так сталося з багатьма сім'ями. Тому тато знав дуже добре, що й так все відберуть з господарки, але хоч таким чином він з сімею буде вдома. Так й сталося! Як до колгоспу вписався, забрали всю землю, машинерію й худобу; забрали й постройки. Клуню розвалили, дерев з неї забрали. Нашу комору та ще й в других селян чотири комори забрали трактором, відвезли й рядом поставили на колгоспному подвір'ї для колгоспного збіжжя чи зерна. Хлів для вівців теж розвалили, лише щоб не стояв. Лише лишили 1 корову й кури. Сарай, стодолу й хату теж лишили, та коло хати 60 соток огорода (гектар має 100 соток). То є невеликий кусок землі, хоча тоді не залежало, наскільки велика була сім'я: чи 2 особи, чи 12-ть осіб. Яку біль пережили мої рідні в той час, я того не пригадую. Лише пригадую немов крізь сон ті наші сірі коні, на яких я з старшим братом Потапом їздила верхи. Я дуже любила коні. А котрась із свиней, пам'ятаю, крізь загорожу так схватила мене за спідницю, що самий пояс на мені лишився. Це такі смішні й болючі спогади з господарки, що лишились в моїм серці й до сьогодні.

І в нас, і в других селян позабирали до колгоспу все. Лише тих найбідніших, хто мав одного коня, хату, стодолу й дуже мало землі, не примушували вписуватись до колгоспу. Але на ту землю й коня такий податок накладали, що в них не було досить збіжжя в колгосп чим державу заплатити. А що собі? Я це дуже добре пригадую, бо один з наших сусідів такий був. І в голодовку хоч декого з їхньої сім'ї той кінь з голоду спас.

Перед 1932-33 роками сумна, сумна вістка віщувала. Бо десь набралося стільки мишей з червоними носиками, що ради було тяжко дати з ними. А пси так вили день і ніч, що без страху ставало страшно. Люди знали, що якась біда прийде, але такого, яке прийшло, не сподівались. Ще з 1930-го року видно було, що до доброго воно не приходить.

В нас вдома сім'я була велика, а город – малий, тому треба було всяких способів винаходити, щоб за щось можна було прожити.

Прийшов 1932-й рік. І хоч на огороді все добре вродило, але того всього було дуже мало, щоб вижити цілою сім'єю та ще й корову тримати. В колгоспі все добре вродило, та було вже видно, що щось невідоме відбувається. Після вборки жнив жито, пшеницю й ярину помолотили (не знаю чим чи машиною, чи ціпами, чи обома) скільки потребував колгосп для свого колгоспного вжитку, а решту - засіяли оземену та вивезли для держави. Те, що залишилось, позвозили в стожки (так викладалися снопами по 30 метрів або й довші довжиною, та 15 метрів чи й ширш шириною, висотою як двох поверхові будинки, та під кутом як дахи, щоб не замочували дощі). Після того, як всі снопи позбирали і гребками поле позагрібано, люди виходили й решту колосків визбирували для себе. Я теж ходила. Та тим роком 1932, колгоспні собачники на конях верхи приїжджали й людей гонили, заки поприорювали. Таке саме відбувалось на полях, де ярина росла й картопля.

Прийшла осінь 1932-го. За вироблені трудодні, чи години, людям зерна перестали давати, бо так перше людям платили не грошима - а зерном. Я за дальші колгоспи не пишу лише за свій і ті, що поблизу нашого села були. Колгоспні верхники казали, що не було молотилок для зерна, бо колгоспні -поламались, а других - не було де дістати. На це їм ніхто слова не міг сказати, неначе що ми самі ціпами помолотим, бо тих, що обізвались, скоро забирали й не повертались додому. Так розповідав мій тато.

Вже з самої ранньої осені 1932 починався голод. Перше не було хліба. Навіть на базарах не було його, щоб купити, хоч хто й мав які гроші... В нашій сім’ї мама обрізали лише голівки в картоплі й буряках та ховали в льох (на насіння), щоб було чим весною посадити огород. Тато наш сторожував біля колгоспної худоби і мав можливість як не в чоботях, то за запахою принести полови. Ми то перетовкували в ступі, мішали з товченою картоплею, поки була, й пекли такі млинці чи “пенькейки” й так їли. Корову нашу 2 рази виводили злодії з стодоли та, на щастя, все вловлювали їх. Пізніш мусіли тримати ту корову в хаті, в тій кімнаті, де була крамниця. Корову тримали доки сніг впав. А як не стало на чім її пасти й не було чим її годувати, то мусіли зарізати. Мама довго плакали: та корова незадовго мала отелитися. Й так з половою й кістками ми прожили ще деякий час...

А в селі вже голод великий почався. Перше не стало ні котів ні собак. На колгоспних коней напав сап: щось як туберкульоз. Майже всі вони подохли, в тому числі й наші сірі коні. Бачу як сьогодні, як брат Потап плакав за ними. Хоч вони вже були колгоспні, та він все називав їх нашими.

Ще Різдво не прийшло, а вже на двір страшно було вийти навіть вдень, не те що вночі. Село стало цілком як погоріле. Люди стали по дорогах вмирати... хто впав, хоч ще був живий, то замерз. Таких підбирали возами й купами в одну яму скидали. Хоча не раз так було, що ті, що копали, самі в тих ямах і залишались.

Я найбільше пригадую одних сусідів, де вся сім’я померла з голоду. В других сусідів померли з голоду діти. Моя одна тітка, мамина сестра, йшла до дочки в сусіднє село, але так і не дійшла: замерзла під тином. А друга тітка, теж мамина сестра, в нашім селі вона вмерла, її чоловік й 3-є середніх дітей.

В нас вдома голод все більше й більше приходив. Мама десь почула, що люди їздили до російського міста, яке називалось Вороняж, міняти хто що мав за хліб. Поїхали мама й тато, позбирали, що мали: серги золоті, шлюбні кольця, хустки шерстяні й не пригадую, що ще. Не знаю, як довго вони їздили, але за той час померли мої 2 сестри старші. Коли батьки повернулись назад з Вороняжу, то так сильно плакали: по-перше, що не врятували сестер, а по-друге, що все те що виміняли за своє добро (мука, якісь крупи, ще щось більше й декілька хлібин), коли повертались додому з клунками, мусили через Київ їхати; в Києві всіх, хто мав які харчі коло старої станції поліція поставила в 2 ряди й все повідбирала. Скільки там було плачу й прозьби, та прозьба лише більш злостила ту бездушну поліцію. Лише з 1 хлібиною пускали їхати далі додому кому куди. Так плакали ми всі разом, адже так ждали, що привезуть щось й буде ще на деякий час нам дещо з лупою мішати. Чи ви собі, читачі, уявите яку біль крім голоду ми пережили...? Не пригадую, як далі все сталось. Знаю лише, що 2 найстарші сестри якось з кимсь заїхали до радгоспу, котрий був за 3 кілометри від села, і там спаслися. І хоч там було страшно жити, але від голоду страшнішого немає нічого. Так пізніше сестри говорили.

Я себе не пригадую, як я виглядала в зимі 33-го року, але пригадую своїх сестер пухлих. Сусіди були одні пухлі, а другі як скелет ходили. Але найбільш болючіше було бачити як маленька сестричка, хоч лише один рік мала, вже просила «Мамо, аму...мамо, аму!» тобто їсти... А тої «аму» не було. Й так бідна, наплакавшись, вона голодна засипала. Ті її слова «Мамо, аму»...вони ніколи з мого серця не виходять. Я їх все чую.

В зимову пору року 1933-го, поки сніг розтав, то була як страсна ніч: люди, ходячи, мерли з голоду й холоду. Що я сама не пригадувала, то покійна мама мені розказувала. Нас решту з сім’ї, напевно, тільки та полова й спасла.

В нашім селі було 2 родини, що я їхніх дітей знала, котрі їли людей. З тих двох родин розказували, як батько з матір’ю вночі радили котре з трьох дітей будуть різати. Та найстарша дочка підслухала їхне шепотіння й вибила вікно, наробила крику. Сусіди почули те й так вона спаслася: її забрали люди, які своїх дітей не мали, а тих двоє менших - до сирітного дому забрали. А тих батька й матір забрала поліція й вже вони не повернулись. А другу родину не знаю коли й як забрали. Я сама це не знала: то покійна мама розповідала. Лише одна донька осталася в живих—я знею в школі до одної кляси ходила.

Вже навесні всякі бур'яни росли. І росло їх досить, бо скільки подвір'їв були пустими. Ті бур'яни люди рвали й варили. І багато людей вони врятували від смерті. Проте не врятували нашого тата. Голодом виснажений, він захворів на запалення легень. А в нас ні ліків, ні харчів ніяких не було, окрім тих бур'янів. Ще ввечері тато бажав хоч кусень хліба з'їсти...А на ранок він вже на столі лежав обмитий. Ті татові слова не виходять з мого серця, я їх все чую «хоч кусень хліба з'їсти»...

Люди вмирали як мухи, а в той час хліб в стожках миші й щури з'їдали. Але до нього ніхто з людей навіть наблизитись не міг.

Прийшла весна і в колгосп було треба робітників. Люди, хто живий остався, були такі ослаблені, що й ходити не подужали, не те, щоб робити. Не знаю, як і коли колгосп дістав машину-молотилку, але той хліб, який в стожках стояв, що миші й щурі не доїли, помолотили й почали зупу в великих котлах варити та давати по черпаку 3 рази на день тим, хто йшов до роботи. А що ж з дітьми? Малесеньких носили в ясла, а таким як я давали остатки того, що в котлах лишилось.

В колгоспі всі коні подохли. А чим тоді землю обробляти? То стали корови запрягати, які залишились. Люди мусили свої огороди лопатами скопати та ще й колгоспні поля треба було скопати й засадити. З того хліба, що весною помолотили, не знаю, чи щось людям дали за ті зароблені години за 1932 рік. А вже як жнив дождали, то дехто з людей забагато наїлись того хліба та повмирали. В нашій сім'ї нас мама вчила лише по одному куснику нараз їсти декілька разів в день. Та мамина наука й в Німеччині мені пригодилась, бо там я теж великий голод пережила.

Після голоду люди були дуже ослаблені й всяка слабість до них чіпалась. Найперше напав шкарлатин на малих дітей. В нашій сім'ї я й ще одна сестра, яка на 2 роки старша від мене, все це, ходячи, переслабували. А та ж найменша сестричка Оля, яка так просила «Мамо, аму», дуже сильно заслабла. Й таких було багато дітей, та не лише в нашім селі, а й по всіх районових селах. То змушені були мами, чи хтось із рідних, з хворими дітьми в шпиталі перебувати, адже хворих дітей було багато, а докторів і медсестер - мало. Та й ліків чи медецини проти шкарлатину не було тоді. Боже, Боже милий... що ті бідні мами знов пережили? Дивлячись на своїх діток, тримаючи їх на своїх руках, бачити, як вони собі дерли личка, та кусали свої пальчики...Які ті людські серця малі, а які витримані! Й ця ж моя сестричка Оля раптом перестала личко дерти й пальчики кусати, лише хлипала тяжко, задихаючись. Й так перехлипала вона декілька годин. Доктор сказав, що немає надії на те, щоб зосталась жива... Що та наша мама знов пережила? Лише Божа воля їй допомагала все те переживати. А Оля, після тих довгих годин, стала частіше й частіше хлипати. І врешті так стала дихати, переборола слабість й осталась жива. А скільки таких діток не пережили й померли?

Після шкарлатини на дорослих кинувся тифуз. Скільки ще сиріт із-за того осталось? Бо в деяких сім'ях обоє померли: мама й тато. Нашу маму лише Божа воля врятувала, бо й на тифуз ліків не було в той час. Але друга слабість не минула маму: заслабли на малярію. Ця хвороба така причепна, що скоро від неї не одужаєш. Кожної весни й осені мати так тяжко слабували і то роками. А скільки хини перепили? Це були єдині ліки на той час. Проте хина та пошкодила їй серце. Мої старші сестри й брат мусили працювати, тому мені довелося доглядати за мамою, коли малярією й на серце слабували, й за сестричкою Олею.

Хоч голод минув, але тяжке життя не полегшувалось, особливо для сиріт і півсиріт. Також й в нашій сім'ї. Обидві найстарші сестри та старший брат одружилися, а молодший брат й нас чотири сестри ще досить малі залишились самі зі слабою мамою.

В колгоспі коні й воли розмножувались досить повільно, тому ми мусили самі свої огороди майже до другої світової війни лопатами скопувати й садити. Трудоднів чи годин мало заробляли, бо лише брат й слаба мама, коли були здоровіші, ходили ланку полоти і від жуків обороняти. Нераз жуки заїдали буряки і треба було пересівати. Ланкою називалася така ділянка, засіяна буряками, й на кожну жінку в колгоспі припадала частина такої ділянки. Часом і ми з тим допомагали. Проте хліба одержували мало, бо зароблених годин було небагато. Декілька веснів залишались ми без хліба, адже купити не було його за що. А в колгоспі, якщо позичали, то треба було назад віддати влітку після жнив.

В 1940-му році прийшла мобілізація до Сибіру в ту частину, що називається Алтайський край. І хоча нікого не зобов'язували, але для таких як наша сім'я була надія, що, може, хоч трохи життя таким чином полегшиться! Та ще й брату час прийшло до армії іти. Ось так ми з мамою та другі люди такі як ми з нашого села й з других сусідніх сіл поїхали туди перед жнивами. А то така омана! Туди, наче, вільно нас повезли та друга була справа назад повертатись. Треба було втікати. Завезли нас в таку місцевість, що на 120 кілометрів навколо не було ніякої залізниці, і треба було підводами доїжджати. В тім селі не більше як 30-40 хаток стояло і всі без дахів. Таку й нам дали хату. Хто в ній мешкав до того? Ні в кого не можна було допитатись. Земля в тій частині Алтаю є дуже багата: товстий шар чорнозему (або чорної землі), ліси густі навколо села. А в селі - як погоріло - хати без дахів й ніде ні одного дерева не росло. Прийшли жнива. Пшениця гарна вродила, але наполовину з полинем. Ту пшеницю покосили й помолотили комбайнами, а полову й солому приорали. Зерно все вивезли для держави, але й того не було досить. А що ж людям залишилось? Ми скоро зрозуміли, до чого це приведе, і тому наша мама та ще декілька других зговорились, щоб якось назад повернутись в Україну. Їм то вдалося, але не вдалося нам, сестрам. Прийшла зима, настав голод. Хто з людей мав свою худобу (корову, вівці) - все їли; й поки їли, то й нам давали. Гірший голод прийшов, і вже не тільки для людей, а й для худоби колгоспної, бо ж солому й полов приорали. Худоба стала дохнуть, але її не спішили дорізувати й давати голодним людям. О, ні! Перше мусіла здохнути, а вже тоді роздавали людям.

Моя наймолодша сестра Оля почала як раз перший рік до школи йти. Вона, бідна, вставши рано, не просила навіть їсти, бо знала, що немає нічого. А в школі школярам давали по кусочку хліба. То вона, бідна, було сама пару разів вкусить, а решту принесе додому, щоб і ми втрьох із сестрами хоч по разу вкусили. Чи можна коли це забути?..

Весною 1941-го року мені з Олею пощастило повернутись назад додому в Україну. Дві мої старші сестри радились пізніш повернутись, та за 3 місяці почалася друга світова війна. Не знала я, що прощалась з одною сестрою назавше. Чому я згадала за той Алтайський край? Бо за той голод 1940-41-го року ніхто ніде ще не написав, а жило там більше українців, ніж других національностей. А що далі, друга світова війна й знов...

Ще раз повертаюсь за 1933 рік. На тім новім цвинтарі чи кладвищі що ховали людей купами в одні ямі, після другої світової війни, все розрівняли й такою гущавиною й дикім деревом позаростало що й кіт не пролізе. А той старий цвинтар що ще за моєї пам'яті стояв, щей досі стоїть незмінний.

Ось такі мої тяжкі спогади не лише за 1932-33 рік, а також за 1940-41-й рік. Які тяжкі я пережила роки, лише один Бог світок. Прошу помістити мої сумні спогади, щоб і мої діти прочитали й другі, бо мало нас лишилось на цим білим світі що все то пережили.

Залишаюся з повагою до Вас
Надія Шульга

Замітка редакторки: Надія померла 30-го грудня, 2017 р. Вона бажала, щоб її спогади були поширені. Надіслала нам ці спогади донька Надії, Маріянна Пилипчук із Суррей, БК.

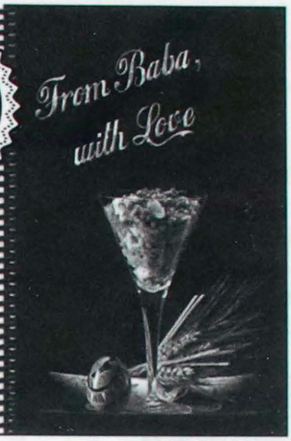

Canadian Bestseller!
5th Printing - September 2017

Ukrainian Women's Association of Canada
Hanka Romanchych Branch
Saskatoon, Sask.

This 330 page, coil bound cookbook features:

- 52 pages of spiritual, cultural and folkloric descriptions of selected feast days and sacraments.
- A collection of home-tested family favorite recipes reflecting Ukrainian Traditions..
- Original photography and illustrations.

Cost is $35.00.
If you wish to order for shipping , there will be charges.
Also available - 12 books per box for fundraising or bulk orders.

To Order: U.W.A.C. Hanka Romanchych Branch
Box 21067, PO Grosvenor Park
Saskatoon, Sask., S7H 5N9
Phone: 1-306-374-7675
Email: ssokyrka@gmail.com

PROMIN AD RATES

ONE YEAR *
1/4 page $250
1/3 page $300
1/2 page $500
Full page $1000
Business card $200

ONE ISSUE *
1/4 page $75
1/3 page $85
1/2 page $100
Full page $200
Business card $50

*** (All of the above are presented in black and white, in English or Ukrainian)**

Full page, back cover, two-colour:
ONE YEAR $1,500

PROMIN SUBSCRIPTION FORM/ПЕРЕДПЛАТА НА ПРОМІНЬ

Canada $30/year, USA $60/year

New ______ Renewal ______ Gift ______

Name ____________________

Address ____________________

City ____________ Prov ______ PC/Zip __________

Phone ____________ Email ____________

Amount remitted: $______ for one year, or $______for two years.

Any additional remittance will be considered a donation to the Press Fund; thank you!

If gift, indicate from whom ____________________

Donation to PROMIN Press Fund $________ In Memoriam Donation $________

In memory of ____________________

Submit cheque or money order to:

PROMIN - UWAC 3019 - 43 B Ave NW, Edmonton, AB, T6T 1C1

Art Gallery in the Spotlight – Niagara Falls Art Gallery

William Kurelek

The Art, the Passion, the Man. Discover one of Canada's foremost artists here.

ARTIST INFO

Canadian artist William Kurelek (1927 - 1977) has become known for his nostalgic, illustrative and didactic paintings. Examining life growing up on the prairies, Kurelek provided stories and illustrations for the books "A Prairie Boys Summer" and "A Prairie Boys Winter" as well as numerous paintings that further examined his life as a child in western Canada.

His exploration of Canadian life did not stop with his nostalgic remembrances but continued with illustrations of life across Canada among the various ethnic and regional groups. Books that were produced from these paintings include "Kurelek's Canada", "The Polish Canadians", and "Jewish Life In Canada". Although William Kurelek's fame is based on his examination of Canadian life what the artist wanted to focus on creating were his religious paintings that illustrated the bible. His best-known religious series is the 160 panels of "The Passion of Christ". Wanting to teach with his artwork Kurelek throughout his career produced a number of visual commentaries that explored social issues from abortion to pollution. To make his social commentaries more effective Kurelek would include them in paintings of Canadian life scenes or religious art works. An example of this are the artworks included in the book "O Toronto".

After creating over 3,000 paintings he died from cancer on November 3rd, 1977.

About the WK Collection

Niagara Falls Art Gallery's William Kurelek Collection has grown greatly since the Gallery was formed in 1979. Donations from individuals, institutions have created the largest collection of Kurelek materials in the country. This nationally significant resource is composed of personal artifacts, such as research files, letters and library to a selection of his drawings, paintings and graphic works. Supported by an extensive archive of catalogues, magazines, newspaper articles, books and videos, the William Kurelek Archive will be providing interested parties with information for years to come.

Selections from the Kurelek Collection:

The centre-piece in the Gallery's permanent collection is the auto-biographical painting "All Things Betray Thee Who Betrayest Me." (1970) from the "Nature, Poor Step-dame" Series. Purchased with lottery funds in 1988/89 this painting is a self-portrait of William Kurelek as he sought psychiatric help in England and re-discovered his religious faith based on the Francis Thompson poem "The Hound of Heaven". Supporting this work are a number of prints that also illustrate themes from the poem but with an emphasis on the Canadian prairies.

An excellent example from the "Last Days" Series of Kurelek's social commentaries is the "Nuclear Age Madonna" (1972), donated to the Gallery in 1992 by Mr. Joseph Maslany. This painting illustrates the devastating impact of a nuclear blast using Kurelek's didactic approach. In this case the lesson is illustrated by a mother who is suffering from radiation burns and sickness is hopelessly attempting to keep her children alive while humanity is

reverting back to living in primitive conditions due to the damage caused by the nuclear bombs. The artist's concern with nuclear holocaust can be researched in the archives using drawings, plans and support materials for a home bomb-shelter as well as general information that Kurelek collected on nuclear war that are part of a 1996 donation by Jean Kurelek of her husband's personal papers.

The scenes of Canadian life that made Kurelek famous are represented in the Collection by a lithograph and serigraph on paper entitled, "Evening Chore in the Maritimes" 24/50 purchased in 1987/88 using lottery funds. This work contains two themes that abound in the artist's illustration's of everyday and pioneer life - work, the chopping of wood; and play, children engrossed in a game of Fox and Goose.

In the Kurelek Archives are the popular collectables of Pagurian Press' mechanical lithographs (or posters) of subjects such as "Hockey" (1977) from the "Sports Series" and "Stalking Migrating Caribou" (1975) from the "Last of the Arctic Series". These were donated by Jean Kurelek in 2000.

The Olha Kolankiwsky Gift:

The Collection will continue to expand through the bequest of Olha Kolankiwsky who has left the gifts of numerous archival material and artworks to the Niagara Falls Art Gallery; included in this donation was the Passion of Christ Series(1961-1964) which is comprised of 161 pieces and serves as the focal point of the William Kurelek Collection. The archival material received has also been a significant addition to the already substantial William Kurelek Archives.

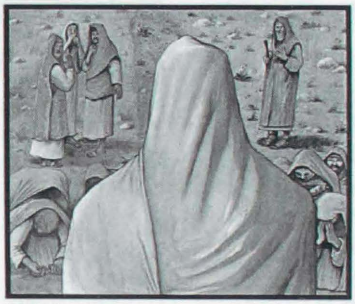

THOUGH SOME WERE STILL DOUBTFUL.

CHRONOLOGY

1927 - Born March 3rd to Dmytro and Mary Kurelek on a farm near Whitford, 75 miles northeast of Edmonton, Alberta, Canada.
1934 - The Kurelek family moved to Stonewall, north of Winnipeg, Manitoba, where the family children attended Victoria School.
1942 to 1946 - Entered and graduated from Isaac Newton High School in Winnipeg.
1947 & 1951 - Kurelek spent two summers in a bush lumber camps. The first summer was 1947 where he worked near Neys, Ontario (north of Lake Superior) and the second summer in 1951 where he worked at two camps one near La Tuque in northern Quebec and the other south of James Bay near Fraserdale, Ontario.
1948 - Late in the year the Kurelek family sold the Stonewall, Manitoba, farm.
1949 - Received a Bachelor of Arts Degree from the University of Manitoba and entered the Ontario College of Art. The Kurelek family moved to Vinemount, near Hamilton, Ontario. Fall - entered Ontario College of Art and withdrew after the first term.
1950 & 1951 - In Mexico and briefly attended San Miguel Art School.
1952 & 1953 - Traveled to London England and in June, 1952, until November 1953, was both a resident and out-patient of Maudsley Psychiatric Hospital. During this time he made a trip to the continent and viewed the influential works of Brueghel and Bosch as well as obtaining a labourer's position with the London Transport Commission. During this time he made his first sale of a painting entitle Tramlines (1952) and created the self-analytical painting The Maze (1953).
1953 & 1954 - Enters Netherne and creates therapeutic art works such as Where Am I? Why Am I? (1953) and Lord That I May See (1955).
1955 - Kurelek leaves Netherne.
1958 - Visits Turkey, Isreal, Greece and Italy.
1959 - Returns to Canada.
1960 - Begins illustrations of the Passion of Christ Series. First one-man exhibition at theIsaacs Gallery, Toronto, March 26 to April 7.
1962 - On October 8th marries Jean Andrews.
1963 - Completes the 160-piece Passion of Christ Series. Chosen for Biennale of Canadian painting at the National Gallery of Canada and exhibited Patience (1963). Kurelek was also in the 1965 Biennale and, from the An Immigrant Farms in Canada series, exhibited Manitoba Party (1964) that is now in the collection of the National Galley.
1966 - Ukrainian Pioneer Woman in Canada series created. Painted

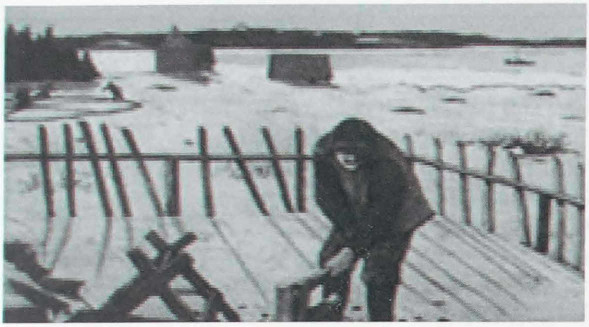

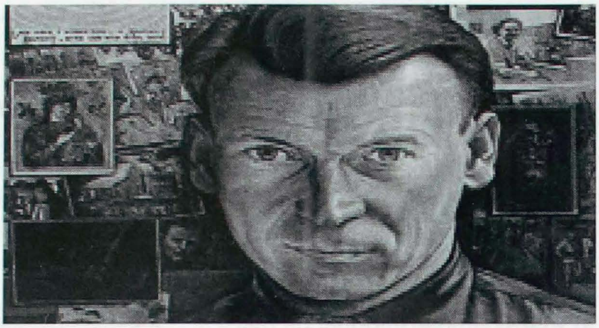

This Is The Nemisis (1966) now in the Collection of the Art Gallery of Hamilton.

1967 - National Film Board of Canada creates the 10-minute film KURELEK.

1968 - Travels to Cape Dorset on Baffin Island and creates 30 paintings. Creates a series of 20 paintings entitled Ukrainian Pioneer Woman in Canada.

1969 - Created the Prairie Farm Work series. Exhibited the Burning Barn Series at Hart House, Univ. of Toronto. Traveled to India, South Africa and Hong Kong on a Canada Council Fellowship.

1970 - Created Nature Poor Stepdame Series of 16 painting. Had a retrospective at the Edmonton Art Gallery in Edmonton, Alberta and the Art Gallery of Ontario traveled an exhibition.

1971 - Last Days and Humour series and the Ukrainian Pioneer Mural (1971) created. Two films Pacem En Terris and The Maze were produced.

1972 - Toronto Series of 21 paintings created.

1973 - Someone With Me, Kurelek's autobiography, A Prairie Boy's Winter, and O Toronto were published. Bush Camp Memories Series (1973) created.

1974 - The Happy Canadians and A Prairie Boys Summer series created. The book Lumberjack published.

1975 - Jewish Life In Canada, The Nativity In Canada, series created. 72 drawings for the Fox Mykyta (illustrating the poetry of Ivan Franco) completed. The Books The Passion of Christ, A Prairie Boys Summer, Kurelek's Country, and Kurelek's Canada published. Film Ukrainian Pioneers produced.

1976 - Irish In Canada, Rural Quebec Today series created. Fields, Jewish Life In Canada, The Last of the Arctic and A Northern Nativity published. Who Has Seen The Wind with Illustrations by Kurelek published.

1977 - Canadian Sport, Big Lonely, and The Polish Canadians series created. Trip to Ukraine to explore roots. Died November 3rd.

PUBLICATIONS

Kurelek on Kurelek

Kurelek, W. (1988). Someone With Me, Niagara Falls: Niagara Falls Art Gallery - Kurelek Collection. This 1988 autobiography is a reprint of the 1973 original. Written for use by the Cornell University Psychology Department the book is not typeset but typewritten and illustrated with Kurelek's drawings. Someone With Me ends in 1971 when Kurelek produced the Last Days series. A sometimes rambling book, Kurelek uses its pages as a vehicle to both explore and explain his life decisions and philosophy. (Still in print)

Kurelek, W. (1973). Someone With Me, Ithaca, New York: Centre for Improvement of Undergraduate Education, Cornell University. The 1973 Cornell printing is no longer available for sale but can be found in some second-hand bookstores.

Kurelek, W. (1980). Someone With Me, Toronto: McClelland and Stewart This version of Someone With Me is a smaller and revised version of the Cornell book. (Currently out of print)

Other Books by Kurelek

Kurelek, W. (1999). Kurelek Country, Toronto: Key Porter Books. The artwork in Kurelek Country is supported by a preface by Kurelek's gallery dealer Av Isaacs and a biographical essay by historian Ramsay Cook. (Still in print)

Kurelek, W. (1988). To My Father's Village, Montreal: Tundra Books. To My Father's Village was published after Kurelek's death using letters to his wife Jean from his 1970 trip to Ukraine and artwork from his return trip in 1977. (Still in print)

Kurelek, W. (1985). They Sought A New World, Montreal: Tundra Books. Although the book is attributed to Kurelek, Margaret Engelhart wrote the text with snippets of the artist's commentary and paintings illustrating Engelhart's text. (Still in print)

Kurelek, W. (1981). The Polish Canadians, Montreal: Tundra Books. This book is an examination of the Canadian-Polish experience. (Currently out of print)

Kurelek, W. (1980). The Ukrainian

Pioneer, Niagara Falls: Niagara Falls Art Gallery - Kurelek Collection. The Ukrainian Pioneer tells the story of Ukrainian immigration between 1900 and 1939 using the 1971 mural of the same name as the illustrations. (Still in print)
Kurelek, W. (1976). The Last of the Arctic, Toronto: Pagurian Press Limited. Kurelek comments upon and illustrates his perceptions of Arctic life. (Currently out of print)
Kurelek, W. and Arnold A. (1976). Jewish Life In Canada, Edmonton: Hurtig Publishers. A collaboration of artist and historian makes this examination of Jewish Life In Canada a historical as well as an artistic journey. (Currently out of print)
Kurelek, W. (1976). A Northern Nativity, Montreal: Tundra Books. Kurelek puts the Nativity into a Canadian context. (Still in print)
Kurelek, W. (1976). Fields, Montreal: Tundra Books.Fields was a poster book with 12 16 x 20 inch images. (Currently out of print)
Kurelek, W. (1975). Kurelek's Canada, Toronto: Pagurian Press Limited. This book records Kurelek's written and visual impressions of life in the various Canadian provinces. (Currently out of print)
Kurelek, W. (1975). A Prairie Boys Summer, Montreal: Tundra Books. This companion book to a Prairie Boys Winter continues Kurelek's remembrances of growing up on the Canadian Prairies. (Still in print)
Kurelek, W. (1975). The Passion of Christ, Niagara Falls: Niagara Falls Art Gallery and Museum. The 160 images of the Passion of Christ illustrate the Book of Matthew from the New Testament. (Currently out of print)
Kurelek, W. (1974). Lumberjack, Montreal: Tundra Books. Lumberjack depicts Kurelek's 1946 and 1951 summer logging experiences in the Ontario and Quebec bush. (Still in print)
Kurelek, W. (1973). A Prairie Boys Winter, Montreal: Tundra Books. This is the book that began Kurelek's career as an illustrator of the Canadian experience. (Still in print)
Kurelek, W. (1973). O Toronto, Toronto: New Press. A look at life in Toronto through the eyes of Kurelek mixes social commentary, religion and day-to-day living. (Currently out of print)

Books on Kurelek

Friesen, I. (1997). Earth Hell and Heaven In the Art of William Kurelek, Oakville, Ontario: Mosaic Press. (Still in print) Kurelek's religious artwork is the focus of Friesen's work. Unfortunately, the images of Kurelek's artwork are in black and white and are poorly reproduced. (Still in print)
Ewanchuk, M. (1996). William Kurelek: The Suffering Genius, Steinback, Manitoba: Derksen Printers and Micheal Ewanchuk Publishing. This private press book is a personal exploration of the life of William Kurelek. (Still in print)
Morley, P. (1986). Kurelek, Toronto: Macmillan of Canada. Morley's biography of Kurelek attempts to bring together the complexities of the artist's life. (Currently out of print)
Pomedli, M. (1991). William Kurelek's Huronia Mission Paintings, Lampeter, Dyfed, Wales: The Edwin Mellen Press. Pomedli uses Kurelek's Huronia Mission Paintings, reproduced in black and white, to illustrate the Missionary work of the Jesuits. Unfortunately, the images of Kurelek's artwork are in black and white and are poorly reproduced. (Still in print)
Kurelek W. and Murray J. (1983). Kurelek's Vision of Canada, Edmonton: Hurtig Publishers. A catalogue more than a book, Kurelek's Vision of Canada was created from an exhibition and has a reprinted segment from Somone With Me, Kurelek's commentaries on the artworks and a brief essay by Joan Murray. (Currently out of print).

Illustrations by Kurelek

Kupchenko-Frolick, G. (1989). The Chicken Man, Stratford, Ontario: Williams-Wallace Publishers. The illustrations in this book were created in 1976, a year before Kurelek died. (Currently out of print).
Franko, I. (1978). Fox Mykyta, Montreal: Tundra Books. Ukrainian writer Ivan Franko's classic tale has 72 illustrations by Kurelek.(Currently out of print).
Mithchell, W.O. (1976). Who Has Seen The Wind, Toronto: Macmillan of Canada. Kurelek's illustrates Mitchell's Canadian classic of growing up on the prairies.(Currently out of print).
Demarco, D. (1974). Abortion In Perspective, Cincinnati: Hiltz and Hayes Publishing. Kurelek provides section head illustrations. (Currently out of print)

David Gilbert, Webmaster
Reprinted with the permission of:
Debra Attenborough, Ph.D.
Executive Director
Niagara Falls Art Gallery/Niagara Children's Museum
8058 Oakwood Drive
Niagara Falls, ON L2E 6S5
info@niagarafallsartgallery.ca

St. John's Cathedral Branch, UWAC
10611-110 AVE
Edmonton, AB
T5H 1H7 Dec-2019

PM40011733 R09580
Return Undeliverable Canadian Addresses to:
PROMIN
10611 - 110 Avenue
Edmonton, AB
Canada T5H 1H7